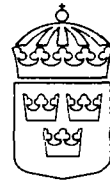

Justitieutskottets betänkande

1989/90:JuU34

Övervakningskameror m.m.

1989/90
JuU34

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet ett regeringsförslag om en ny lag om övervakningskameror m.m. som skall ersätta 1977 års lag om TV-övervakning samt tre motioner med anknytning till förslaget. Utskottet ansluter sig — med en jämkning av övergångsbestämmelserna — till regeringens förslag och avstyrker bifall till motionerna.

Propositionen m.m.

I proposition 1989/90:119 har regeringen (justitiedepartementet) efter hörande av lagrådet föreslagit riksdagen att anta genom propositionen framlagda förslag till

1. lag om övervakningskameror m.m.,
2. lag om ändring i förvaltningsprocesslagen (1971:291),
3. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).

Propositionens huvudsakliga innehåll redovisas på s. 9.

I samband med propositionen behandlar utskottet de med anledning av propositionen väckta motionerna 1989/90:Ju32 av Britta Bjelle m.fl. (fp), 1989/90:Ju33 av Lars Werner m.fl. (vpk) och 1989/90:Ju34 av Kent Lundgren m.fl. (mp). Motionsyrkandena redovisas på s. 8.

De vid propositionen fogade lagförslagen har följande lydelse.

1 Förslag till

Lag om övervakningskameror m. m.

Härigenom föreskrivs följande.

Allmänna bestämmelser

1 § Med övervakningskameror avses i denna lag TV-kameror, andra optisk-elektroniska instrument och därmed jämförbara utrustningar som är uppsatta så att de, utan att manövreras på platsen, kan användas för personövervakning. Vad som i lagen sägs om övervakningskameror gäller i tillämpliga delar även för separata tekniska anordningar som är avsedda att användas för att behandla eller bevara bilder som tas upp av en övervakningskamera.

2 § En övervakningskamera skall användas med tillbörlig hänsyn till enskildas personliga integritet.

Upplyningsplikt

3 § Upplysning om en övervakningskamera skall lämnas genom tydlig skyltning eller på något annat verksamt sätt.

Är övervakningskameran avsedd för skydd av en anläggning eller ett område som enligt 4 § 2–5 eller 5 § lagen (1990:000) om skydd för samhällsviktiga anläggningar m. m. har förklarats utgöra skyddsobjekt, behöver dock sådan upplysning inte lämnas. Detsamma gäller i fråga om en övervakningskamera som används av en polismyndighet vid automatisk hastighetsövervakning.

Länsstyrelsen får efter skriftlig ansökan medge undantag från upplyningsplikten, om det finns synnerliga skäl för det. I ansökningsärendet tillämpas 8 § andra stycket och, om kameran skall kunna riktas mot en plats dit allmänheten har tillträde, 9 § första meningen. Länsstyrelsen skall i ett beslut om undantag meddela de villkor som behövs.

Tillstånd m. m.

4 § Tillstånd att använda en övervakningskamera krävs för att en sådan kamera skall få vara uppsatt så att den kan riktas mot en plats dit allmänheten har tillträde. Detta gäller dock inte en övervakningskamera som

1. av trafiksäkerhetsskäl eller för säkerheten i arbetsmiljön är uppsatt på fordon, maskin eller liknande för att förbättra sikten för föraren eller användaren.

2. är avsedd för skydd av en anläggning eller ett område som enligt 4 § 2–5 eller 5 § lagen (1990:000) om skydd för samhällsviktiga anläggningar m. m. har förklarats utgöra skyddsobjekt.

3. används av en polismyndighet vid automatisk hastighetsövervakning.

En polismyndighet eller den som är räddningsledare enligt räddningstjänstlagen (1986:1102) får under viss tid, högst fjorton dagar, ha en övervakningskamera uppsatt så som sägs i första stycket utan att söka tillstånd, om användning av kameran är oundgängligen nödvändig vid

olyckshändelse eller överhängande fara för en sådan eller för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Under förutsättning att ansökan om tillstånd görs inom fjorton dagar får kameran vara uppsatt utan tillstånd även för tid därefter, så länge användningen är oundgängligen nödvändig för ändamålet och länsstyrelsen inte har prövat ansökningen.

5 § Tillstånd får meddelas endast om sökanden kan anses ha ett befogat intresse av att få använda övervakningskameran och detta intresse inte lika väl kan tillgodoses på något annat sätt.

Under den förutsättning som anges i första stycket skall tillstånd meddelas, om den information som kan förmedlas genom kameran och den rätt att behandla eller bevara upptagna bilder som kan komma att förenas med tillståndet vid tillämpning av 6 § kan antas vara av ringa betydelse för enskildas personliga integritet med hänsyn till den utrustning som skall användas, det område som skall övervakas och övriga omständigheter.

I andra fall än som avses i andra stycket skall tillstånd meddelas bara om intresset av att tillgodose det avsedda ändamålet med övervakningen är så starkt att det skall ges företräde framför intresset av att värna enskildas personliga integritet.

6 § I fall som avses i 5 § andra stycket och i sådana andra fall där övervakningskameran är avsedd att användas för att förebygga brott, förhindra olyckor eller tillgodose något annat därmed jämförligt ändamål får ett tillstånd förenas med rätt att med någon teknisk anordning behandla eller bevara bilder, som tas upp av kameran, om sökanden av särskilda skäl har behov av detta.

7 § Frågan om tillstånd prövas av länsstyrelsen efter skriftlig ansökan av den som avser att ha övervakningskameran uppsatt så att den kan riktas mot en plats dit allmänheten har tillträde.

8 § I en ansökan om tillstånd skall anges de omständigheter som är av betydelse för prövningen av ärendet. Ansökan skall alltid innehålla uppgift om och beskrivning av

1. det ändamål som övervakningskameran är avsedd att användas för,
2. den utrustning som skall användas vid övervakningen,
3. den plats där utrustningen skall placeras och det område som kan övervakas.

Om kameran är avsedd att kunna riktas mot en arbetsplats, skall till ansökan vara fogat ett yttrande från skyddsombud, skyddskommitté eller organisation som företräder de anställda.

9 § Innan länsstyrelsen meddelar tillstånd, skall yttrande inhämtas från den kommun där den plats finns dit övervakningskameran skall kunna riktas. Sådant yttrande behöver inte inhämtas i fall som avses i 5 § andra stycket under förutsättning att ansökningen inte avser också rätt att behandla eller bevara upptagna bilder.

10 § Ett tillstånd skall innehålla uppgifter om hur övervakningen får anordnas. Dessa skall avse övervakningens ändamål, den utrustning som får användas och det område som får övervakas.

Länsstyrelsen skall meddela också de övriga villkor som behövs för tillståndet. Sådana villkor kan avse upplysning om kameran, upptagning,

användning, behandling eller bevaring av bilder samt andra förhållanden av betydelse för att skydda enskildas personliga integritet.
Tillstånd får meddelas för en begränsad tid.

1989/90:JuU34

Tillsyn

11 § Länsstyrelsen skall se till att

1. upplysning enligt 3 § lämnas om en övervakningskamera som kan riktas mot en plats dit allmänheten har tillträde,
2. bestämmelserna i 4 § följs,
3. bearbetning eller bevaring av upptagna bilder inte sker utan sådan rätt som avses i 6 § samt att
4. villkor som har meddelats enligt 3 § tredje stycket sista meningen, 10 § eller 13 § iakttas.

12 § Finner länsstyrelsen det behövt för sin tillsyn, har länsstyrelsen rätt att få tillträde till kontrollrum och andra delar av en övervakningsanläggning. Länsstyrelsen får också begära upplysningar från den som innehar eller använder en övervakningskamera samt granska bevarat bildmaterial.

Återkallelse av tillstånd m. m.

13 § Ändras förutsättningarna för ett tillstånd får länsstyrelsen meddela nya villkor eller, om det inte längre finns förutsättningar för att ge tillstånd, återkalla tillståndet. Detsamma gäller undantag enligt 3 § tredje stycket från upplysningsplikten och sådan rätt att behandla eller bevara upptagna bilder som avses i 6 §.

Iakttas inte meddelade villkor, får länsstyrelsen förelägga tillståndshavaren eller den som har medgett undantag att inom viss tid vidta rättelse. Sådant föreläggande skall delges. Om föreläggandet inte följs, får länsstyrelsen återkalla tillståndet, undantagsmedgivandet eller rätten att behandla eller bevara upptagna bilder.

Tystnadsplikt

14 § Den som tar befattning med uppgift som har inhämtats genom användning av en övervakningskamera, som är uppsatt så att det krävs tillstånd att använda den, får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han till följd därav fått veta om någon enskilds personliga förhållanden.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

Straff m. m.

15 § Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligt eller av oaktsamhet

1. bryter mot upplysningsplikten enligt 3 §,
 2. bryter mot tillståndskravet enligt 4 §,
 3. inte iakttar ett villkor som har meddelats enligt 3 § tredje stycket sista meningen, 10 § eller 13 §,
 4. behandlar eller bevarar upptagna bilder utan sådan rätt som avses i 6 §.
- I ringa fall döms inte till ansvar.

16 § Övervakningsutrustning som har använts vid brott enligt denna lag skall förklaras förverkad, om det inte är oskäligt.

1989/90:JuU34

17 § Om den som innehar eller använder en övervakningskamera underlåter att i enlighet med 12 § ge tillträde eller lämna upplysningar eller hålla tillhanda bevarat bildmaterial, får länsstyrelsen förelägga vite. För att bereda sig tillträde får länsstyrelsen vid behov anlita polishandräckning.

Överklagande m. m.

18 § Länsstyrelsens beslut får överklagas hos kammarrätten.

Justitiekanslern får föra talan för att tillvarata allmänna intressen. Beslut om tillstånd att använda en övervakningskamera och om undantag enligt 3 § tredje stycket från upplysningsplikten får överklagas även av den kommun där den plats finns dit övervakningskameran skall kunna riktas och, om kameran skall kunna riktas mot en arbetsplats, av en organisation som företräder de anställda.

19 § Regeringen får föreskriva om avgift för länsstyrelsens handläggning.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1990 då lagen (1977:20) om TV-övervakning upphör att gälla. Bestämmelserna i 3 § andra stycket första meningen och 4 § första stycket andra meningen 2 i den nya lagen träder dock i kraft först den 1 januari 1991. Under tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1990 gäller att övervakningskameror som är avsedda för skydd av en lokal, ett förvaringsutrymme eller någon annan anläggning av betydelse från totalförvarssynpunkt skall vara undantagna från upplysningsplikten och tillståndskravet enligt 3 och 4 §§.

2. Beslut om tillstånd eller föreskrift som har meddelats med stöd av bestämmelser i den gamla lagen skall anses ha meddelats med stöd av motsvarande bestämmelser i den nya lagen.

3. Den som vid den nya lagens ikraftträdande har en övervakningskamera uppsatt så som anges i 4 § första stycket första meningen, utan att det enligt den gamla lagen krävs tillstånd att använda kameran, får fortsätta att ha kameran uppsatt på angivet sätt till utgången av december 1990. Har före nämnda tidpunkt en ansökan enligt den nya lagen gjorts om tillstånd till fortsatt användning av kameran får den vara uppsatt på angivet sätt även efter denna tidpunkt men, om tillstånd inte ges, inte längre än en månad från den dag då beslutet vann laga kraft.

4. Den gamla lagens bestämmelser gäller i fråga om överklagande av beslut som har meddelats av länsstyrelsen före den nya lagens ikraftträdande.

Lag om ändring i förvaltningsprocesslagen (1971:291)

Härigenom föreskrivs att 35 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*35 §¹

Besvär över kammarrättens beslut i ett mål som har anhängiggjorts hos kammarrätten genom överklagande eller underställning prövas av regeringsrätten endast om regeringsrätten har meddelat prövningstillstånd.

Meddelas ej prövningstillstånd, står kammarrättens beslut fast. Erinran därom skall intagas i regeringsrättens beslut.

Vad som sägs i första stycket gäller ej talan i mål om utlämnande av allmän handling *samt* talan som riksdagens ombudsmän eller justitiekanslern för i mål om disciplinansvar eller om återkallelse eller begränsning av behörighet att utöva yrke inom hälso- och sjukvården, tandvården eller detaljhandeln med läkemedel eller om återkallelse av behörighet att utöva veterinäryrket.

Vad som sägs i första stycket gäller ej

1. talan i mål om utlämnande av allmän handling,

2. talan som riksdagens ombudsmän eller justitiekanslern för i mål om disciplinansvar eller om återkallelse eller begränsning av behörighet att utöva yrke inom hälso- och sjukvården, tandvården eller detaljhandeln med läkemedel eller om återkallelse av behörighet att utöva veterinäryrket,

3. talan som justitiekanslern för i mål enligt lagen (1990:000) om övervakningskameror
m. m.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1990.

¹ Senaste lydelse 1987:999.

Lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att det i sekretesslagen (1980:100)¹ skall införas en ny paragraf, 7 kap. 32 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

32 §

Sekretess gäller för sådan uppgift om enskilds personliga förhållanden som har inhämtats med övervakningskamera som avses i lagen (1990:000) om övervakningskameror m. m., om det kan antas att den som uppgiften rör eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1990.

¹ Lagen omtryckt 1989:713.

Motionerna

1989/90:Ju32 av Britta Bjelle m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen med ändring av regeringens förslag beslutar att integritetsingripande tillstånd endast skall ges för uttryckligen reglerade skyddsändamål,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tillståndsmyndighetens bedömning av ringa ingrepp i den enskildes integritet,

3. att riksdagen med ändring av regeringens förslag beslutar att den enskilde arbetstagaren skall ha subsidiär klagorätt när tillståndsbeslutet gäller övervakningskamera på arbetsplats.

1989/90:Ju33 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen avslår proposition 1989/90:119,

2. att riksdagen hos regeringen begär nytt förslag till lag om övervakningskameror i enlighet med de riktlinjer som angivits i motionen.

1989/90:Ju34 av Kent Lundgren m.fl. (mp) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag till utvidgad lag om övervakningskameror vilken även omfattar enskilt område och rörlig kamera,

2. att riksdagen i stället för uttrycket "befogat intresse" i 5 § lagförslaget antar uttrycket "betydande intresse",

3. att riksdagen beslutar att samrådsförfarande skall äga rum med de anställda som kan komma att beröras av en övervakningskamera och att till ansökan skall fogas protokoll eller annan handling från samrådsförfarandet med angivande av de synpunkter som framförts från de anställda,

4. att riksdagen beslutar att en ansökan skall kungöras på bekostnad av sökanden,

5. att riksdagen beslutar att tillstånd inte får ges för längre tid än två år,

6. att riksdagen beslutar att upplysning om tillståndstiden skall lämnas på skylt eller annan lämplig anordning i anslutning till kameran,

7. att riksdagen avslår förslaget om att inte döma till ansvar i ringa fall,

8. att riksdagen beslutar att tillstånd att använda övervakningskamera skall få överklagas av den som framfört synpunkter på ansökan till länsstyrelsen,

9. att riksdagen beslutar att anställd som berörs av ett tillståndsbeslut har rätt att överklaga beslutet.

Utskottet

Inledning

Den nu gällande lagen (1977:20) om TV-övervakning trädde i kraft den 1 juli 1977 (prop. 1975/76:194, JuU 1976/77:14, rskr. 93). Lagen tillkom för att förstärka den enskildes skydd mot integritetskränkningar i samband med övervakning och bevakning som sker med TV-apparatur. Ytterligare föreskrifter på området finns i förordningen (1977:21) om TV-övervakning.

År 1985 gav riksdagen med anledning av flera motioner i frågan regeringen till känna att en samlad översyn av lagen om TV-övervakning borde komma till stånd. Under riksdagsbehandlingen uttalades bl.a. (JuU 1984/85:24 s. 10) att ett viktigt led i utredningsarbetet borde vara att utvärdera tillämpningen av lagen och att pröva anpassningen av lagens regelsystem till ny teknik; härvidlag borde särskilt uppmärksammas de ökade riskerna för integritetskränkningar. I detta hänseende betonades vikten av framförhållning i arbetet. Vidare uttalades att det alltmer utbredda bruket av TV-övervakning borde uppmärksammas under utredningsarbetet. Det framhölls dessutom att utskottet redan i samband med lagens tillkomst hade uttalat sig för en restriktiv användning av TV-övervakning i samhället. En grundlig kartläggning av den dittillsvarande tillståndsgivningen ansågs nödvändig som underlag för övervägandena.

Chefen för justitiedepartementet tillkallade efter regeringens bemyndigande i augusti 1985 en särskild utredare för att göra den av riksdagen begärda översynen. Utredaren, som antog namnet utredningen om TV-övervakning m.m., redovisade uppdraget i januari 1988 i betänkandet (SOU 1987:74) Optisk-elektronisk övervakning.

I betänkandet föreslog utredningen att lagen om TV-övervakning skall ersättas med en ny lag om optisk-elektronisk övervakning. Den nya lagen skall enligt förslaget omfatta all personövervakning med TV-kamera eller något annat optiskt-elektroniskt instrument som inte manövreras på den plats där instrumentet finns.

Propositionen bygger på betänkandet och remissbehandlingen av det.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en ny lag om övervakningskameror m.m. vars främsta syfte är att anpassa den rättsliga regleringen av användningen av optisk-elektronisk övervakningsutrustning till den tekniska utvecklingen och att hålla ett tillfredsställande skydd mot integritetskränkningar i samband med användningen av sådan utrustning. Vid sidan om TV-kameror, som den nuvarande lagen omfattar, skall den nya lagen gälla även andra optisk-elektroniska instrument och därmed jämförbara utrustningar som är uppsatta så att de, utan att manövreras på platsen, kan användas för personövervakning; sådana anordningar

utgör enligt lagen *övervakningskameror*. Även apparatur som används för att behandla eller bevara bilder som tas upp av sådana instrument och utrustningar omfattas av den nya lagen.

Den nya lagen är tillämplig på alla övervakningskameror. Detta medför att användningen även av sådana kameror som i lagen undantas från upplysningsplikt eller tillståndskrav skall ske med iakttagande av det generella kravet att en övervakningskamera skall användas med tillbörlig hänsyn till enskildas personliga integritet.

Flera av förslagen syftar till att stärka integritetsskyddet för den enskilde. Bl.a. föreslås ett utvidgat tillståndskrav, regler om sekretess och en skärpning av det straffrättsliga sanktionssystemet.

Enligt förslaget skall länsstyrelsen även i fortsättningen vara tillstånds- och tillsynsmyndighet. För att öka möjligheterna för länsstyrelserna att koncentrera sina resurser till prövningen av integritetskänsliga ärenden och till tillsynsverksamheten föreslås vissa förenklningar; handläggningsförfarandet skall bli enklare i ärenden där risken för integritetsintrång vid användning av en övervakningskamera är liten.

Beslut av länsstyrelsen skall få överklagas till kammarrätt i stället för som nu till regeringen. Ett beslut om tillstånd skall få överklagas bl.a. av justitiekanslern och vederbörande kommun. I vissa fall har också en arbetstagarorganisation rätt att överklaga tillståndsbeslut.

Lagförslagen föreslås — med vissa övergångsanordningar — träda i kraft den 1 juli 1990.

Utskottets överväganden

Avslag på propositionen

Frågan om en översyn av lagen om TV-övervakning aktualiserades av riksdagen år 1985. Utskottet ser med tillfredsställelse att det då inledda arbetet nu mynnat ut i ett förslag till ny lagstiftning som innebär en förstärkning av den enskildes integritetsskydd samtidigt som hänsyn tas till den snabba tekniska utvecklingen på området.

Utskottet kan inte finna att de omständigheter som anförs i motion Ju33 utgör skäl att avslå regeringsförslaget, och utskottet är således redan här berett att i huvudsak ställa sig bakom förslaget i propositionen. Till vissa enskilda frågor återkommer utskottet i det följande.

Vad nu sagts innebär att utskottet avstyrker bifall till yrkandena i motion Ju33 om avslag på propositionen och om ett uppdrag till regeringen att för riksdagen lägga fram ett nytt förslag enligt de riktlinjer som anges i motionen.

Förutsättningarna för tillstånd

För att erhålla tillstånd att använda en övervakningskamera fordras enligt 5 § första stycket i den föreslagna lagen att sökanden kan anses ha ett *befogat intresse* av att få använda övervakningskameran och att detta intresse inte lika väl kan tillgodoses på något annat sätt. I sådana fall skall tillstånd lämnas under förutsättning att den information som kan förmedlas genom kameran kan antas vara av ringa betydelse för

enskildas personliga integritet med hänsyn till den utrustning som skall användas, det område som skall övervakas och övriga omständigheter. Är risken för integritetsintrång större, krävs för tillstånd att sökandens intresse av att få använda kameran är så starkt att det skall ges företräde framför integritetsintresset.

I motion Ju32 yrkas att tillstånd till användande av övervakningskameror, när fråga är om mer betydande integritetskränkningar, endast skall ges för uttryckligen reglerade skyddsändamål.

I motion Ju34 yrkas att uttrycket "befogat intresse" skall ersättas av "betydande intresse". Motionärerna anser att användningen av övervakningskameror av integritetsskäl bör vara tillåten endast i undantagsfall.

Enligt regeringsförslaget är det ett grundläggande villkor för tillstånd att sökanden skall ha ett befogat intresse av att få använda övervakningskameran. Men även om det föreligger ett befogat intresse fordras, för att tillstånd över huvud taget skall kunna komma i fråga, att detta intresse inte lika väl kan tillgodoses på något annat sätt. En bedömning skall ske med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet.

För tillstånd krävs härutöver enligt 5 § andra stycket att den information som kan förmedlas genom övervakningskameran och den rätt att behandla eller bevara upptagna bilder som kan komma att förenas med tillståndet kan antas vara av *ringa betydelse* för enskildas personliga integritet. Denna bedömning skall göras med hänsyn till den utrustning som skall användas, det område som skall övervakas och övriga omständigheter. I 5 § tredje stycket regleras de *fall där riskerna för integritetsintrång är större*. För att tillstånd skall meddelas i dessa fall krävs att intresset av att tillgodose det avsedda ändamålet med övervakningen är så starkt att det skall ha företräde framför intresset att värna enskildas personliga integritet.

En avsikt med den nya regleringen är att det skall kunna ske en mer rutinartad prövning i olika typsituationer där risken för integritetsintrång generellt sett får anses vara liten, medan en grundlig prövning skall göras i de fall där det finns risk för mer betydande integritetsintrång.

Departementschefen lämnar i propositionen (s. 46 ff) en fyllig redogörelse för situationer där enligt hennes bedömning risken för integritetsintrång i allmänhet får antas vara så begränsad att tillstånd enligt andra stycket kan beviljas samt för fall där riskbedömningen är den motsatta. I sistnämnda hänseende anför hon (s. 48 f) bl.a. att det för tillstånd krävs att intresset av att tillgodose det avsedda ändamålet är så starkt att det skall ha företräde framför integritetsintresset. Karaktären hos och styrkan av sökandens behov av övervakningen får sålunda här betydelse för tillståndsprövningen. I linje med vad som gäller enligt den nuvarande lagen skall det ske en avvägning mellan de motsstående intressena, där naturligtvis även styrkan i enskildas personliga integritet har väsentlig betydelse. När det gäller karaktären hos ändamålet med övervakningen är avsikten, fortsätter departementschefen, att den praxis som har utbildats i fråga om vilka ändamål som anses vara så angelägna att de med nuvarande reglering kan väga över

integritetsintressena i huvudsak skall kunna läggas till grund för tillämpningen även i fortsättningen. Det är här fråga om intresset att förebygga brott eller att förhindra olyckor eller andra syften som kan jämföras med dessa intressen. Även andra ändamål än dessa kan tänkas vara av sådan karaktär att intresseavvägningen enligt den nu aktuella bestämmelsen leder till att tillstånd skall beviljas.

Utskottet kan för sin del ställa sig bakom de överväganden som görs i propositionen om förutsättningarna för att bevilja tillstånd såväl i fall där risken för integritetsintrång är ringa som i övriga fall. Utskottet konstaterar vidare att den reglering som föreslås tillgodoser högt ställda krav på hänsynstagande till integritetsintresset. I anslutning till önskemålet i motion Ju32 om en uttrycklig reglering av övervakningsändamål vill utskottet härutöver endast peka på det omöjliga i uppgiften att konkret räkna upp och beskriva alla tänkbara skyddsvärda ändamål; redan genom omnämmandet av intresset att förebygga brott eller förhindra olycka har givits en anvisning om att sökandens intresse måste ligga på en viss, hög nivå. Utskottet avstyrker bifall till motionerna Ju32 och Ju34 i här behandlade delar.

Departementschefen uttalar i propositionen att hon finner det angeläget att noga följa tillämpningen av den nya regleringen i förhållande till den praxis som utbildats med stöd av den nuvarande lagen; hon anser att någon form av utvärdering av lagstiftningen bör ske. Någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av önskemålet i Ju32 om en uppföljning av tillämpningen av bestämmelsen om tillstånd i de fall integritetsintrånget anses ringa erfordras därför inte. Utskottet avstyrker bifall till motionen i denna del.

Enskildas inflytande och talerätt

Till en ansökan om tillstånd att använda en övervakningskamera som är avsedd att kunna riktas mot en arbetsplats skall enligt 8 § andra stycket fogas ett yttrande från skyddsombud, skyddskommitté eller organisation som företräder de anställda. I motion Ju34 framförs invändningar mot detta förfarande. Motionärerna menar att samråd skall ske direkt med de anställda.

Utskottet finner för sin del inte anledning att frångå den ordning som normalt gäller på arbetsmarknaden i fråga om de anställdas möjligheter att påverka förhållandena på sin arbetsplats. Utskottet avstyrker bifall till motionen i denna del.

Utskottet finner inte heller anledning att tillstyrka yrkandena i motion Ju32 och Ju34 om talerätt för en anställd när det gäller tillstånd beträffande en övervakningskamera på en arbetsplats. I stället bör som föreslås i propositionen talerätten tillkomma organisation som företräder de anställda. Även i övrigt anser utskottet att regleringen i 18 § i förslaget innebär en ändamålsenlig avvägning av möjligheterna att överklaga beslut av här aktuellt slag. Som framgår av förslaget, får även justitiekanslern och i vissa fall en berörd kommun överklaga tillståndsbeslut. Utskottet avstyrker bifall till motion Ju34 även i den del den avser talerätt för vissa enskilda.

Enligt 9 § i den föreslagna lagen om övervakningskameror m.m. skall länsstyrelsen, innan tillstånd meddelas, inhämta yttrande från den kommun där den plats finns dit en övervakningskamera skall kunna riktas. Ett sådant yttrande behövs dock inte i de fall då den information som kan förmedlas genom övervakningskameran kan antas vara av ringa betydelse för enskildas personliga integritet, förutsatt att tillståndet inte skall förenas med rätt att behandla eller bevara upptagna bilder.

I motion Ju34 begärs att denna ordning skall kompletteras med ett kungörelseförfarande genom vilket allmänheten bereds tillfälle att inkomma med synpunkter före beslutet.

Enligt utskottets mening bör ett enklare ansökningsförfarande, såsom föreslås i propositionen, kunna tillämpas i de fall då den information som kan förmedlas av övervakningskameran kan antas vara av liten betydelse från integritetssynpunkt. Något yttrande från kommunen bör i dessa fall inte erfordras, och utskottet anser det uteslutet att komplicera beslutsprocessen med ett kungörelseförfarande.

I andra fall, när det är fråga om tillstånd för övervakningskamera som kan vara integritetskränkande, skall yttrande alltså inhämtas från kommunen. Avsikten är, som framgår av propositionen, att de lokala synpunkterna skall ta sikte på integritetsintressena; syftet med yttrandet är att inhämta lokala synpunkter för den intresseavvägning som skall ske vid tillståndsprövningen. Utskottet finner det för sin del naturligt att allmänhetens intressen tas till vara genom de lokala politiska företrädarna, och i likhet med departementschefen vill utskottet understryka vikten av att de lokala synpunkterna beaktas vid beslutet. Utskottets bedömning är att den föreslagna ordningen på ett ändamålsenligt sätt tillgodoser behovet av möjligheterna att framföra lokala synpunkter i ett tillståndsärende. Utskottet finner således inte heller i nu behandlade fall anledning att tillstyrka yrkandet om ett kungörelseförfarande.

Utskottet avstyrker bifall till motion Ju34 i här behandlade delar.

Tillståndstiden m.m.

I motion Ju34 framförs krav på att tillstånd inte skall få ges för längre tid än två år. Vidare vill motionärerna att det skall bli obligatoriskt att i anslutning till en kamera lämna upplysning om tillståndstiden.

Enligt regeringsförslaget (10 §) skall ett tillstånd att använda en övervakningskamera innehålla uppgifter om bl.a. hur övervakningen får anordnas. Tillstånd får meddelas för en begränsad tid. Möjligheten att begränsa tillståndstiden skall enligt propositionen kunna användas dels när det redan i ansökningsbeskrivningen anges att övervakningsbehovet är begränsat till viss tid, dels när övervakningen är så integritetskänslig att det finns skäl att göra en återkommande prövning. En annan situation som nämns är den att övervakningen kräver speciell utrustning vars användning bör utvärderas efter viss tid.

Utskottet som finner övervägandena i propositionen innefatta en lämplig ordning vill tillägga att en tidsbegränsning i enlighet med

motionärernas förslag skulle motverka ett av syftena med den nya regleringen. Ett sådant syfte är nämligen att förenkla förfarandet vid handläggningen av den grupp ärenden där risken för integritetsintrång bedöms vara ringa för att härigenom skapa ett ökat utrymme för länsstyrelserna att ägna sig åt integritetskänsliga ärenden och tillsynsverksamhet. Denna möjlighet går förlorad om länsstyrelserna måste ägna sig åt omprövningar av rutinärenden. Utskottet kan således inte förorda införandet av en generell tidsbegränsning. Enligt utskottets uppfattning saknas också anledning att införa ett krav på att det i anslutning till en kamera skall lämnas upplysning om tillståndstiden. Utskottet avstyrker bifall till motion Ju34 i dessa delar.

Ansvar

De föreslagna straffbestämmelserna i 15 § innehåller, till skillnad från vad som gäller för närvarande, även fängelse i straffskalan. Enligt paragrafen skall den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot bl.a. upplysningsplikten eller tillståndskravet dömas till böter eller fängelse i högst ett år. Ringa fall är undantagna från straffansvar.

I motion Ju34 yrkas avslag på regeringsförslaget såvitt avser ansvarsfrihet i ringa fall.

Som exempel på fall som bör bedömas som ringa nämns i propositionen underlåtenhet att ansöka om tillstånd som beror på uppenbart förbiseende eller att upplysningsplikten tidigare har fullgjorts men att en uppsatt skylt fallit ned eller tagits bort av någon annan och att viss tid förflyter innan detta upptäcks och åtgärdas. Ett annat exempel som nämns i propositionen är åsidosättande av upplysningsplikten i rent privata sammanhang, t.ex. i en bostad där utomstående sällan eller aldrig kan tänkas uppehålla sig.

Utskottet, som inte har något att erinra mot utformningen av straffbestämmelsen, avstyrker bifall till motion Ju34.

Övergångsbestämmelser

De i propositionen upptagna lagförslagen föreslås i huvudsak träda i kraft den 1 juli 1990. Bestämmelserna i 3 § andra stycket första meningen och 4 § första stycket andra meningen 2 i lagen om övervakningskameror m.m. föreslås enligt övergångsbestämmelserna punkt 1 träda i kraft först den 1 januari 1991. Dessa bestämmelser har samband med den i proposition 1989/90:54 föreslagna lagen om skydd för samhällsviktiga anläggningar m.m. som också har föreslagits träda i kraft den 1 januari 1991. Riksdagen har på förslag av försvarsutskottet (1989/90:FöU6, rskr. 227) beslutat att denna lag skall träda i kraft först den 1 april 1991. Detta bör föranleda följdändringar i nyssnämnda övergångsbestämmelser på sätt framgår av utskottets hemställan.

Tillstånd att använda en övervakningskamera krävs enligt 4 § för att en sådan kamera skall få vara uppsatt så att den kan riktas mot *en plats dit allmänheten har tillträde*. Från kravet på tillstånd medges enligt förslaget undantag i fyra fall.

I motion Ju34 föreslås att regeringen skall lägga fram ett förslag till en utvidgad lag som omfattar även enskilt område och rörlig kamera. Motionärerna vänder sig mot att tillstånd enligt regeringsförslaget inte krävs för en övervakningskamera som är monterad på en arbetsplats dit allmänheten inte har tillträde. Vidare anser motionärerna att det inte bör vara helt fritt att använda en rörlig (flyttbar) kamera i övervakningssyfte.

Frågan om användning av övervakningskamera på arbetsplats som inte är allmän plats är i dag överlämnad till parterna på arbetsmarknaden att lösa förhandlingsvägen. Departementschefen, som inte funnit det nödvändigt med någon ändring i detta förfarande, uttalar att vad som framkommit i det aktuella lagstiftningsärendet inte utgör underlag för att påstå att förhandlingsmodellen inte skulle fungera. Systemet med att inhämta de fackliga synpunkterna på övervakning som skall anordnas på en arbetsplats skall behållas, fortsätter hon. Utskottet, som instämmer i vad departementschefen anfört, avstyrker bifall till motion Ju34 i denna del.

Enligt regeringsförslaget gäller lagen om övervakningskameror m.m. inte kameror som manövreras på platsen; som exempel på sådan kamera kan nämnas en bärbar videokamera. Denna ordning gäller även enligt den nuvarande regleringen. Utskottet kan inte se någon anledning till att, som föreslås i motion Ju34, utsträcka lagens tillämpningsområde till att omfatta även sådana kameror. Utskottet avstyrker bifall till motion Ju34 även i denna del.

Övrigt

Utöver vad som redovisats i det föregående har utskottet inte något att anföra med anledning av propositionen och motionerna.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *avslag på propositionen*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Ju33,
res. 1 (vpk)

2. beträffande *förutsättningarna för tillstånd*
att riksdagen med avslag på motion 1989/90:Ju32 yrkande 1 och motion 1989/90:Ju34 yrkande 2 antar det i proposition 1989/90:119 framlagda förslaget till lag om övervakningskameror m.m. såvitt avser 5 §,

res. 2 (m, fp)
res. 3 (mp)

3. beträffande *uppföljning*

att riksdagen avslår motion 1989/90:Ju32 yrkande 2,
res. 4 (m, fp)

4. beträffande *de anställdas inflytande m.m.*

att riksdagen med avslag på motion 1989/90:Ju34 yrkande 3
antar det i moment 2 nämnda lagförslaget såvitt avser 8 § andra
stycket,

res. 5 (mp)

5. beträffande *talerätt*

att riksdagen med avslag på motion 1989/90:Ju32 yrkande 3 och
motion 1989/90:34 yrkandena 8 och 9 antar det i moment 2
nämnda lagförslaget såvitt avser 18 §,

res. 6 (m, fp)

res. 7 (mp)

6. beträffande *kungörelse*

att riksdagen med avslag på motion 1989/90:Ju34 yrkande 4
antar det i moment 2 nämnda lagförslaget såvitt avser 9 §,

res. 8 (mp)

7. beträffande *tillståndstid m.m.*

att riksdagen med avslag på motion 1989/90:Ju34 yrkandena 5
och 6 antar det i moment 2 nämnda lagförslaget såvitt avser 10
§,

res. 9 (mp)

8. beträffande *ansvar*

att riksdagen med avslag på motion 1989/90:Ju34 yrkande 7
antar det i moment 2 nämnda lagförslaget såvitt avser 15 § andra
stycket,

res. 10 (mp)

9. beträffande *övergångsbestämmelser*

att riksdagen beträffande punkt 1 i övergångsbestämmelserna till
det i moment 2 nämnda lagförslaget beslutar att uttrycket "den 1
januari 1991" skall bytas ut mot "den 1 april 1991", att uttrycket
"den 1 juli" skall bytas ut mot "den 1 juli 1990" och att
uttrycket "den 31 december 1990" skall bytas ut mot "den 31
mars 1991",

10. beträffande *förslaget till lag om övervakningskameror m.m. i
övrigt*

att riksdagen antar det i moment 2 nämnda lagförslaget i den
mån det inte omfattas av utskottets hemställan ovan,

11. beträffande *övriga lagförslag*

att riksdagen antar de i propositionen framlagda förslagen till

a. lag om ändring i förvaltningsprocesslagen (1971:291),

b. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),

12. beträffande *utvidgad lagstiftning*

att riksdagen avslår motion 1989/90:Ju34 yrkande 1.

res. 11 (mp)

På justitieutskottets vägnar

Britta Bjelle

Närvarande: Britta Bjelle (fp), Lars-Erik Lövdén (s), Ulla-Britt Åbark (s), Birthe Sörestedt (s), Bengt-Ola Rytting (s), Göthe Knutson (m), Göran Magnusson (s), Björn Ericson (s), Göran Ericsson (m), Lars Sundin (fp), Anders Svärd (c), Berith Eriksson (vpk), Inger Schörling (mp), Sigrid Bolkéus (s), Birgit Henriksson (m), Gunilla André (c) och Kent Carlsson (s).

Reservationer

1. Avslag på propositionen (mom. 1)

Berith Eriksson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 10 som börjar med "Frågan om" och slutar med "i motionen" bort ha följande lydelse:

Frågan om en översyn av lagen om TV-övervakning aktualiserades av riksdagen år 1985. Riksdagens uppdrag innebar att förslag borde framläggas som förstärkte den enskildes integritetsskydd samtidigt som hänsyn tas till den snabba utvecklingen på området. Det nu framlagda förslaget motsvarar emellertid enligt utskottets mening inte aktuella fordringar i dessa hänseenden. Användandet av övervakningskameror är förenat med så stora risker ur integritetssynpunkt att vissa betydande invändningar kan riktas mot den föreslagna lagen. De i förslagets 5 § beskrivna förutsättningarna för tillstånd att använda en övervakningskamera kan enligt utskottets mening inte godtas i en lagreglering av frågor med stor betydelse för enskildas personliga integritet. Detsamma gäller också bl.a. vad som föreslås om undantag från upplysningsplikt. Vidare anser utskottet att frågan om användning av övervakningskameror på arbetsplatser, som inte samtidigt utgör allmän plats, inte blivit löst på ett tillfredsställande sätt. Enligt utskottets mening bör i sådana fall som det nyss beskrivna en facklig vetorätt införas mot användande av övervakningskamera. Beträffande frågan om det kommunala inflytandet i tillståndsärendet anser utskottet att det, för att en demokratisk kontroll av utvecklingen på området skall kunna möjliggöras, bör införas en kommunal vetorätt beträffande tillstånd att använda en övervakningskamera.

Utskottet anser sammanfattningsvis att regeringsförslaget inte bör genomföras. Regeringen bör i stället få i uppdrag att för riksdagen lägga fram ett nytt lagförslag i enlighet med de riktlinjer som anges i motion Ju33.

Vad nu sagts innebär att utskottet med bifall till motion Ju33 avstyrker bifall till proposition 1989/90:119.

1989/90:JuU34

dels att utskottets hemställan under moment 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *avslag på propositionen*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ju33 *dels* avslår proposition 1989/90:119, *dels* hos regeringen begär nytt förslag till lag om övervakningskameror i enlighet med de riktlinjer som angivits i motionen.

2. Förutsättningarna för tillstånd (mom. 2)

Britta Bjelle (fp), Göthe Knutson (m), Göran Ericsson (m), Lars Sundin (fp) och Birgit Henriksson (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 12 som börjar med "Utskottet kan" och slutar med "behandlade delar" bort ha följande lydelse:

Utskottet kan för sin del ställa sig bakom de överväganden som görs i propositionen om förutsättningarna för att bevilja tillstånd i de fall där risken för integritetsintrång är ringa. Utskottet avstyrker därför bifall till motion Ju34 i denna del. Däremot anser utskottet att den föreslagna regleringen såvitt avser fall där riskerna för integritetsintrång är större är otillräcklig med hänsyn till att kameraövervakning i de flesta fall är en synnerligen integritetsingripande åtgärd. Utskottet kan därför för sin del ställa sig bakom önskemålet i motion Ju32 att tillstånd att använda en övervakningskamera skall få ges endast för uttryckligen reglerade skyddsändamål när det kan antas att risken för integritetsintrång är av annat än ringa betydelse. Det bör ankomma på regeringen att skyndsamt utarbeta och lägga fram lagförslag som tillgodoser det sagda. I avbidan härpå får den nu framlagda regeringsförslaget i denna del godtas.

Vad utskottet med anledning av motion Ju32 anfört bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under moment 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *förutsättningarna för tillstånd*

att riksdagen med anledning av motion 1989/90:Ju32 yrkande 1 och med avslag på motion 1989/90:Ju34 yrkande 2 *dels* antar det i proposition 1989/90:119 framlagda förslaget till lag om övervakningskameror m.m. såvitt avser 5 §, *dels* som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om nytt lagförslag.

3. Förutsättningar för tillstånd (mom. 2)

Inger Schörling (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 12 som börjar med "Utskottet kan" och slutar med "i här behandlade delar" bort ha följande lydelse:

Som utskottet anfört i det föregående föreslår regeringen som ett grundläggande villkor för tillstånd att sökanden skall ha ett *befogat*

intresse av att få använda en övervakningskamera. Detta innebär enligt utskottet en alltför vid möjlighet att meddela tillstånd. Enligt utskottets mening bör "befogat intresse" ersättas med "betydande intresse" vilket bör medföra att användningen av övervakningskameror blir tillåten endast i undantagsfall. För att tillstånd skall meddelas bör det föreligga ett anseeligt eller viktigt skyddsintresse. Utskottets ställningstagande innebär att utskottet inte kan ansluta sig till synpunkterna i motion Ju32 i denna del men tillstyrker bifall till motion Ju34 i här behandlad del.

dels att utskottets hemställan under moment 2 bort ha följande lydelse:

2. *beträffande förutsättningar för tillstånd*

att riksdagen med anledning av motion 1989/90:Ju34 yrkande 2 och med avslag på motion 1989/90:Ju32 yrkande 1 antar det i proposition 1989/90:119 framlagda förslaget till lag om övervakningskameror m.m. såvitt avser 5 §, dock med den ändringen att uttrycket "befogat" i lagrummets första stycke utbyts mot "betydande".

4. Uppföljning (mom. 3)

Britta Bjelle (fp), Göthe Knutson (m), Göran Ericsson (m), Lars Sundin (fp) och Birgit Henriksson (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 12 som börjar med "Departementschefen uttalar" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

I motion Ju32 framförs önskemål om en uppföljning av tillämpningen av bestämmelsen om tillstånd i de fall risken för integritetsintrånget anses ringa.

Departementschefen uttalar i propositionen att hon finner det angeläget att noga följa tillämpningen av den nya regleringen i förhållande till den praxis som utbildats med stöd av den nuvarande lagen; hon anser att någon form av utvärdering av lagstiftningen bör ske. Utskottet instämmer i denna bedömning. Utöver vad nu sagts bör enligt utskottets mening regeringen noga följa tillämpningen av bestämmelsen i 5 § andra stycket som reglerar förutsättningarna för tillstånd i de fall risken för integritetsintrång är ringa. Enligt utskottets mening kan nämligen lämpligheten av den i förevarande hänseende föreslagna prövningsgrunden ifrågasättas eftersom den bygger på en objektiv bedömning och inte på en bedömning där den enskildes intresse avgör om intrånget är ringa eller inte. Uppdagade brister i integritetsskyddet får det ankomma på regeringen att vidta nödvändiga åtgärder med anledning därav. Vad utskottet nu uttalat bör riksdagen ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under moment 3 bort ha följande lydelse:

3. *beträffande uppföljning*

att riksdagen med anledning av motion 1989/90:Ju32 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

5. De anställdas inflytande (mom. 4)

1989/90:JuU34

Inger Schörling (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 12 som börjar med "Utskottet finner för" och slutar med "i denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet som instämmer i vad som anförts i motion Ju34 anser att hänsynen till de anställda som kan beröras av en övervakningskamera väger så tungt att det bör var obligatoriskt med ett samrådsförfarande mellan sökanden och de anställda. Resultatet härav bör manifesteras i ett protokoll som fogas till ansökan. Av protokollet skall framgå de anställdas synpunkter. Det bör ankomma på regeringen att snarast lägga fram ett förslag härom för riksdagen. I avvaktan härpå får regleringen i 8 § godtas.

Vad utskottet nu anført bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under moment 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *de anställdas inflytande m.m.*

att riksdagen dels antar det i moment 2 nämnda lagförslaget såvitt avser 8 § andra stycket, dels med anledning av motion 1989/90:Ju34 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anført.

6. Talerätt (mom. 5)

Britta Bjelle (fp), Göthe Knutson (m), Göran Ericsson (m), Lars Sundin (fp) och Birgit Henriksson (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 12 som börjar med "Utskottet finner inte" och slutar med "vissa enskilda" bort ha följande lydelse:

Enligt 18 § i den föreslagna lagen får ett beslut om tillstånd att använda en övervakningskamera som kan riktas mot en arbetsplats överklagas av en organisation som företräder anställda. I motionerna Ju32 och Ju34 yrkas att talerätt även skall tillkomma en anställd när det gäller en övervakningskamera på en arbetsplats. Med hänsyn till att arbetstagarorganisationen kanske inte gör samma bedömning av integritetsintrånget som den enskilde bör talerätten utsträckas till att avse även den enskilde arbetstagaren som ju för övrigt är den som närmast berörs. Regeringen bör snarast lägga fram förslag till lagreglering härutinnan. I avvidan härpå får regeringsförslaget i denna del godtas.

Vad utskottet nu anført med anledning av motionerna Ju32 och Ju34 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vad avser regleringen i övrigt i 18 § anser utskottet att förslaget innebär en ändamålsenlig avvägning av möjligheterna att överklaga beslut av här aktuellt slag. Som framgår av förslaget får även justitiekanslern och i vissa fall en berörd kommun överklaga tillståndsbeslut. Utskottet avstyrker därför bifall till motion Ju34 i den del den avser talerätt för vissa enskilda.

dels att utskottets hemställan under moment 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *talerätt*

att riksdagen dels antar det i moment 2 nämnda lagförslaget såvitt avser 18 §, dels med anledning av motion 1989/90:Ju32 yrkande 3 och motion 1989/90:Ju34 yrkande 9 och med avslag på motion 1989/90:Ju34 yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om talerätt för arbetstagare.

7. Talerätt (mom. 5)

Inger Schörling (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 12 som börjar med "Utskottet finner inte" och slutar med "vissa enskilda" bort ha följande lydelse:

I motionerna Ju32 och Ju34 framförs krav på att talerätt skall tillkomma en anställd när det gäller tillstånd beträffande en övervakningskamera på en arbetsplats. Vidare vill motionärerna bakom motion Ju34 att ett beslut att använda en övervakningskamera skall få överklagas av den som framfört synpunkter på ansökan till länsstyrelsen. Utskottet instämmer i motionärernas förslag. Även enligt utskottets mening bör sålunda dels en anställd som berörs av ett tillstånd, dels en person som framfört synpunkter på en ansökan tillerkännas rätten att överklaga ett tillståndsbeslut. Regeringen bör snarast lägga fram lagförslag som tillgodoser utskottets uppfattning. I avbidan härpå får regeringsförslaget i denna del godtas. Vad utskottet nu uttalat bör riksdagen ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under moment 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *talerätt*

att riksdagen dels antar det i moment 2 nämnda lagförslaget såvitt avser 18 §, dels med anledning av motion 1989/90:Ju32 yrkande 3 och motion 1989/90:Ju34 yrkandena 8 och 9 § som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

8. Kungörelse (mom. 6)

Inger Schörling (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "Enligt utskottets" och slutar med "i här behandlade delar" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att en ansökan om tillstånd att använda en övervakningskamera mot en plats dit allmänheten har tillträde bör genom ett kungörelseförfarande delges allmänheten i berörd kommun. Genom att kungöra ansökan kan kommunmedlem eller annan som kan anses berörd av övervakningskameran beredas möjlighet att inkomma med synpunkter på ansökan. Ett dylikt kungörelseförfarande bör dessutom bekostas av sökanden. Regeringen bör

snarast föranstalta om de författningsändringar som påkallas av det sagda. Vad utskottet nu anfört om kungörelseförfarande bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under moment 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *kungörelse*

att riksdagen *dels* antar det i moment 2 nämnda lagförslaget såvitt avser 9 §, *dels* med anledning av motion 1989/90:Ju34 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

9. Tillståndstid (mom. 7)

Inger Schörling (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 13 börjar med "Utskottet som" och på s. 14 slutar med "i dessa delar" bort ha följande lydelse:

Utskottet finner för sin del i motsats till vad som föreslagits i propositionen att tillstånd endast bör få meddelas för begränsad tid. Enligt utskottets uppfattning är två år en lämplig längsta tidsrymd. Information om hur länge ett tillstånd gäller bör lämnas i anslutning till den upplysning om en övervakningskamera som skall lämnas enligt 3 § första stycket i den föreslagna lagen. Regeringen bör utarbeta förslag till ändring i lagen i enlighet med vad utskottet uttalat samt återkomma därom till riksdagen snarast möjligt. I avbidan härpå får propositionen i denna del godtas.

Vad utskottet nu uttalat bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under moment 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande *tillståndstid m.m.*

att riksdagen *dels* antar det i moment 2 nämnda lagförslaget såvitt avser 10 §, *dels* med anledning av motion 1989/90:Ju34 yrkandena 5 och 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

10. Ansvar (mom. 8)

Inger Schörling (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 14 som börjar med "Som exempel" och slutar med "motion Ju34" bort ha följande lydelse:

Lika med motionärerna bakom motion Ju34 anser utskottet att ansvar bör kunna ådömas även i ringa fall. Lagrummet bör jämkas i enlighet härmed.

dels att utskottets hemställan under moment 8 bort ha följande lydelse:

8. beträffande *ansvar*

att riksdagen med anledning av motion 1989/90:Ju34 yrkande 7 avslår det i moment 2 nämnda lagförslaget såvitt avser 15 § andra stycket.

11. Utvidgad lagstiftning (mom. 12)

1989/90:JuU34

Inger Schörling (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 15 som börjar med "Frågan om" och slutar med "även i denna del" bort ha följande lydelse:

Frågan om användning av övervakningskamera på arbetsplats som inte är allmän plats är i dag överlämnad till parterna på arbetsmarknaden att lösa förhandlingsvägen. Departementschefen uttalar att vad som framkommit i det aktuella lagstifningsärendet inte utgör underlag för att påstå att förhandlingsmodellen inte skulle fungera. Utskottet kan inte dela denna uppfattning. Enligt utskottets mening bör ett tillståndskrav i princip omfatta även arbetsplatser dit allmänheten inte har tillträde.

Enligt regeringsförslaget gäller lagen om övervakningskameror m.m. inte kameror som manövreras på platsen. Det är enligt utskottets uppfattning otillfredsställande att inte användningen av sådana kameror omfattas av den föreslagna lagen.

Enligt utskottets mening bör såväl frågan om användning av en övervakningskamera på arbetsplats som frågan om användning av övervakningskameror som manövreras på platsen regleras i lagen. Det bör ankomma på regeringen att snarast för riksdagen presentera ett lagförslag i enlighet med vad utskottet anfört. Detta bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under moment 12 bort ha följande lydelse:

12. beträffande *utvidgad lagstiftning*

att riksdagen med anledning av motion 1989/90:Ju34 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

